

CLARE MARCHANT

De
dochter
van de
kaarten
maker

Vertaling Anna Livestro

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door fsc® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.

Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2022 Clare Marchant

Oorspronkelijke titel: *The Mapmaker's Daughter*

Copyright Nederlandse vertaling: © 2024 HarperCollins Holland

Vertaling: Anna Livestro

Omslagontwerp: Villa Grafica

Omslagbeeld: © Magdalena Russocka / Trevillion Images

Zetwerk: Crius Group, Hulshout

Druk: ScandBook UAB, Lithuania, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 1358 9

ISBN 978 94 027 6939 5 (e-book)

ISBN 978 94 027 1497 5 (special)

NUR 302

Eerste druk januari 2024

Originele uitgave verschenen bij HarperCollinsPublishers Ltd, London, Great Britain.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.

* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/ of de licentienemer. Handelsmerken met * zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/ of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

Proloog

Amsterdam, de Lage Landen, 1569

Freida maakte zich zo klein mogelijk, met haar voorhoofd tegen haar knieën gedrukt, haar ogen dichtgeknepen. De ruwe jute van haar wijde jurk schraapte langs haar gezicht. Het was muf in de kast, maar mama had gezegd dat ze absoluut geen geluid mocht maken, dus hield ze haar adem in en hoopte maar dat ze niet hoefde te niesen. De geur van het graan dat vroeger in de kast werd bewaard, een doordringende geur van warme zomers en brood dat vers uit de oven kwam, vulde haar neusgaten en haar geest met gelukkige herinneringen aan die tijd. Ze rook ook een zurig spoortje muizenkeutels. Sinds een paar maanden was het ongedierte het enige bezoek aan hun winkel; de ingrediënten voor brood waren meegenomen voor de Spaanse troepen die Amsterdam waren binnengevallen en ook de rest van hun voedsel hadden gestolen. Nu was haar maag altijd maar leeg; de dunne smakeloze soep met een klein beetje groente en af en toe een stukje vet vlees erin was het enige wat ze te eten hadden en stilde hun honger nauwelijks. Ze wist dat mama en papa vaak wat van hun eigen eten in haar kom deden, maar het was nooit genoeg.

Alsof ze haar gedachten hadden gehoord begonnen haar ingewanden te knorren, en haar gezicht vertrok terwijl ze haar hand tegen haar maag drukte. Geen enkel geluid, herhaalde ze tegen zichzelf, zo stil als de muizen waarmee ze verstopt zat. Ze wist dat haar ouders

aan de andere kant van de kast zaten. Mama had net nog haar hand vastgehouden, maar nu was het zo stil dat ze hen niet eens kon horen ademen. Alleen uit de warmte van hun lichamen bleek dat ze nog bij haar waren.

Vanaf de straat klonk gedempt geschreeuw en gegil, omdat soldaten andere huizen aan het plunderen waren. Maar alleen die van de hugenoten, die kozen voor de protestantse kerk volgens de leer van Johannes Calvijn. Niet die van de katholieken. Op de markt had Freida mensen horen praten over de vervolging van bepaalde godsdiensten, en hoewel ze niet snapte waarom men zich er zo druk om maakte wie naar welke kerk ging, kon ze aan de gezichten van haar ouders wel zien dat hun kerk niet de goede was. En daarom zat ze nu dus in deze kast verstopt, achter een kabinet, samen met haar ouders.

Een verdieping onder hen hoorde ze een klap en daarop het geluid van hout dat werd versplinterd: hun deur werd ingetrapt. Toen klonk het gestamp van zware laarzen die de ladder naar de zolder op klommen en de soldaten stormden de kamer in, op een paar meter vanwaar zij zich verscholen hield. Ze maakte zich nog veel kleiner, en haar tranen en snot stroomden over haar gezicht terwijl ze de gebeden die haar ouders elke avond zeiden in gedachten opzei, in de hoop dat ze er allemaal nog zouden zijn om die avond samen te bidden.

Maar het mocht niet zo zijn. Was het haar ademhaling of haar stilzwijgende bezweringen waardoor de indringers doorhadden dat ze onder de dakrand verscholen zaten? Ze drukte zich nog verder de schaduw in toen ze de klap van de deur voelde. Het hout trilde en toen hoorde ze haar vader schreeuwen dat ze haar moeder niet mee mochten nemen. Er klonk een zware plof op de grond, vlakbij, en toen een schril gegil en een akelig rochelend geluid, gevolgd door stilte. De vloer vibreerde onder de stampende voeten die de trap weer af liepen, de straat op, waar nog meer wanhopig geschreeuw klonk. Ze bleef een paar minuten zitten waar ze zat, met haar handen over

haar oren, en vroeg zich af of haar ouders haar zouden komen halen. Of zou ze misschien naar hun burens moeten gaan, die wel zouden weten wat ze moesten doen? Het leek erop dat de soldaten haar kleine gestalte, gehurkt in de hoek, niet hadden opgemerkt.

Ze deed de kastdeur open en kroop voorzichtig naar buiten, haar benen verkrampd doordat ze zo ineengedoken had gezeten. Ze kneep haar ogen tot spleetjes tegen het felle licht in de kamer, maar deed ze meteen weer helemaal dicht, want het bloedbad dat ze voor zich zag was te verschrikkelijk om waar te zijn. Ze rook de metaalachtige geur van bloed. Geleidelijk aan durfde ze weer te kijken. Voor haar lagen haar ouders, hun ingewanden verspreid over de houten vloer, enorme plassen donkerrood bloed dat wegsijpelde tussen de planken.

‘Mama? Papa?’ fluisterde ze, maar ze zag wel dat ze haar niet meer konden horen. Hun blinde ogen starden omhoog naar de balken boven hen. Nog steeds op handen en knieën kroop ze langs het gruwelijke tafereel, haar gezicht afgewend. Ze kroop naar beneden en vroeg zich af of de soldaten nu weg waren. In het atelier van haar vader sijpelde het bloed door het plafond op de vloer, waar het in druppels tussen het stof en de gedroogde kruiden op de grond bleef liggen. Het werd opgenomen door het perkament dat op de tafel lag en maakte zo rode bloemen en vervaagde de lijnen op de landkaart waaraan hij had gewerkt. Freida glipte door de deur de achtertuin in en liep op haar tenen door het steegje tussen hun huis en dat van de burens.

Aan de andere kant van de muur lag de straat bezaaid met lijken en ledematen. Zachtjes kermend en op trillende benen duwde ze de deur van het huis van de burens open en ging snel naar binnen.

Hoofdstuk 1

Hay-on-Wye, Wales, juni 2022

Robyn opende de deur van de winkel en duwde de rubberen wig eronder om hem open te houden. Het had vannacht geregend en de trottoirs waren nog nat, maar de zon was al bezig om alles te drogen, zodat er ijle damp van de stoeptegels sloeg. Een vroege hittegolf bracht altijd toeristen naar het boekenstadje Hay-on-Wye en alle winkels, ook die van haar vader, hadden de klandizie hard nodig.

Ze verdween door de lange gang naar de keuken en het kantoor aan de achterkant van de winkel en zette water op; boven kon ze haar vader horen rondlopen in het appartement waar ze samen woonden, en ze wist dat hij straks ook naar beneden zou komen, klaar om de dag te beginnen. De laatste tijd voelde het alsof hun woonruimte boven de winkel aan het krimpen was, alsof er minder ruimte voor hen was om gemoedelijk samen te leven. Tegenwoordig stond ze wat vroeger op om naar buiten of naar beneden te vluchten, zodat ze allebei wat lucht kregen.

Hij stond elke ochtend stipt om negen uur in de winkel, klaar om met iedereen die naar binnen kwam een praatje te maken over landkaarten – zowel oude als moderne –, atlassen en globes. Het was een totaal andere wereld dan die van haar echte leven. Haar vroegere leven. De drukte en het elan van Londen, haar baan als journalist en de avondjes uit, feestjes in chique, dure appartementen met muren

die vol hingen met echte kunst. Ze had een snel leven geleid en had gedacht dat daar nooit een einde aan zou komen.

Maar er kwam wel degelijk een einde aan, en haar herinneringen aan die tijd waren al aan het vervagen, ondanks haar wanhopige pogingen om ze vast te houden. Ze kon ze door haar vingers voelen glippen als het zand op het strand van Les Sables-d'Olonne. Ze was naar huis teruggekeerd om een tijdje bij haar vader te wonen, boven zijn geliefde winkel in Hay, waar ze was opgegroeid. Sinds haar moeder tien jaar eerder was overleden, woonde hij daar alleen, hoewel hij sinds kort een relatie had met Alison – een collega-boekhandelaar in de stad – en weer energie en levenslust had gekregen. Alisons zoon en schoondochter hielpen nu mee in haar winkel, totdat ze met pensioen zou gaan en zij de zaak konden overnemen.

Robyn zou oorspronkelijk maar zes maanden blijven, bij wijze van sabbatical, maar de tijd was voorbijgeleden, en inmiddels was ze hier alweer jaren. Maar het had iets troostrijks om omringd te zijn door haar herinneringen aan hoe het was om op te groeien in de donkere gangen die leidden naar de diepe nissen en hoeken van de oude, stoffige winkel, waar de geesten van oude kaartenmakers en ontdekkingsreizigers rondwaarden.

Ze overwoog weleens om een doek over de honderden dozen te halen die in de opslag stonden, want anders, als er iets werd verkocht aan een van haar vaders talloze bevriende handelaren, zou er een donker stofvrij gat achterblijven op de plank – een gat dat meteen gevuld zou worden door weer een nieuwe doos. Alleen de winkel zelf zag er vagelijk toonbaar uit, met onder vintage plafondblampen de glanzend gepolijste eikenhouten rekken met daarin de kaarten van recentere datum – allemaal tweedehands natuurlijk; voor iets nieuws was hier geen plaats.

De gedempte verlichting droeg bij aan de rustige sfeer, en het was altijd weer een verrassing als er iemand binnenkwam om rond te snuffelen, want de winkel had de uitstraling van een vergeten mu-

seumkelder. Eentje die al zo lang verborgen was dat niemand hem nog kon vinden, een geheime plek verloren in de tijd. Maar haar zorgvuldig ingerichte etalages trokken toch steeds weer winkelend publiek naar binnen dat gefascineerd was door al die oude gravures uit een tijd dat de wereld nog niet helemaal in kaart was gebracht. Ze snapte die fascinatie wel, want sinds ze weer thuis woonde was ze meegezogen in de wereld van de historische cartografen en de kaarten die ze tekenden. Toen ze nog jong was verveelde het haar allemaal alleen maar en wilde ze dolgraag ontsnappen aan wat in haar ogen een boekenkerkhof was.

Het plafond dreunde toen haar vader, Malcolm, de trap af kwam en ze liep de winkel weer in. Zoals altijd was hij gekleed alsof hij op weg was naar een chique zomerpicknick, in een crèmekleurig linnen pak en donkerblauw overhemd. Hij mocht dan midden zestig zijn, maar hij weigerde om voor bejaard door te gaan. Zijn witte haar en baard waren modieus gestyled, en anders dan bij de meeste van zijn vrienden was er bij hem geen spoor te bekennen van het buikje dat zo vaak samengaat met de middelbare leeftijd.

‘Je hebt je laptop en je ontbijtbord op tafel laten staan.’ Met één opgetrokken wenkbrauw keek hij haar aan.

‘Sorry, vergeten. Ik ga wel even naar boven om ze op te ruimen.’ Hij maakte steeds vaker opmerkingen als ze iets liet slingeren, en al was ze verre van slordig, ze wist dat het de zoveelste kleine irritatie was. ‘Er staat thee voor je in het kantoor,’ voegde ze eraan toe.

‘Ik kreeg een mailtje van een collega-handelaar in Londen. Hij heeft een klant die werk van Franse cartografen verzamelt en hij vroeg me of ik misschien iets heb. Gelukkig heb ik nog een Delisle, dus die ga ik voor hem inpakken. Ik heb een koerier geregeld voor morgenmiddag om hem op te halen.’ Hij zwaaide naar haar met zijn iPad, alsof ze de e-mail op het scherm kon lezen.

Het waren dit soort mensen met een speciale belangstelling die de winkel draaiende hielden, niet de klanten die kwamen rondsnuif-

felen en om sentimentele redenen een kaart kochten, of een boek voor een kind dat daar ongetwijfeld totaal niet in geïnteresseerd was. Internet had een enorm verschil gemaakt in de manier waarop haar vader zaken kon doen, want hij kon nu potentiële kopers uit de hele wereld bedienen. Ze konden de honderden – misschien wel duizenden – kaarten die ze bezaten niet allemaal online laten zien, maar haar vader stond erom bekend dat hij een uitgebreide collectie had en een expert was op dit gebied.

‘Maar hoe ga je die vinden in dat chaotische archief van je?’ vroeg Robyn breed lachend.

‘Ik weet wel dat je denkt dat ik geen archiefsysteem heb, maar ben ik in de zesenhalf jaar sinds je weer thuis woont ooit iets kwijtgeraakt?’ zei hij.

Robyns lach vervaagde. Ze hoefde er niet aan herinnerd te worden hoelang ze hier nu alweer was. En hoewel ze wist dat haar vader haar niet wilde kwetsen, werden zijn opmerkingen over deze pauzestand van haar leven steeds wat minder subtiel en maakte hij ze steeds vaker. Het voortdurende tikken van de klok, het tellen van de dagen en jaren, klonk almaar luider. Het zat de hele tijd in haar hoofd: *tik-tak, tik-tak*, en ze kon het met geen mogelijkheid uitschakelen. Een eeuwig tikkende metronoom, een constante herinnering dat september niet ver weg was en elke dag dichterbij kwam.

‘Laat me even mijn thee opdrinken, dan ga ik achter de toonbank zitten, als jij op zoek gaat. Ik ruim mijn spullen boven wel op als het even rustig is.’ Robyn liep snel terug naar het kantoor. Als de thee nog zo heet was dat ze haar mond brandde zou ze hem door de afvoer moeten gieten, dus ze had in feite maar twee minuten tijd om hem op te drinken. Toen ze opkeek viel haar oog op de kalender boven het aanrecht, die voor altijd op september 2015 was blijven hangen. De afbeelding van een zeilboot tijdens een race, de romp hoog in het water terwijl hij een golf doorkliefde. Haar vader had talloze malen

geopperd om hem weg te gooien, maar daar wilde ze niks van weten. Al bijna zeven jaar.

Ze nam haar plaats in achter de toonbank van de winkel toen er vroege toeristen binnenkwamen, en ze glimlachte naar een stel dat in een stapel kaarten van de Ordnance Survey uit de jaren vijftig stond te zoeken. Uiteindelijk kozen ze er twee uit die ze wilden kopen en legden Robyn uit waarom ze juist voor die exemplaren hadden gekozen: een kaart waar het dorp op stond waar ze veertig jaar eerder waren getrouwd en eentje van de kustlijn van Pembrokeshire, waar ze sindsdien elk jaar op vakantie waren geweest. Ze waren van plan delen van de kaart in te lijsten om thuis aan de muur te hangen, als blijvende herinnering aan de plekken waar ze zo gelukkig waren geweest.

Ze slaagde erin te blijven glimlachen tot de mensen de winkel weer uit liepen, maar zodra ze de weg overstaken en de koffiezaak aan de overkant binnengingen, verdween hij weer. Vrolijk doen was op een bepaald moment in haar leven gewoon te moeilijk geworden, maar inmiddels was ze wel weer in staat om als het moest een beleefd masker op te zetten. Op en meteen weer af als het niet meer nodig was. Ze hield weliswaar een waakvlammetje brandende, maar voelde het aarzelen in de tocht van de tijd naarmate het tiktakken van de klok in haar hoofd bijna onmerkbaar trager werd.

Hoofdstuk 2

Londen, Engeland, mei 1580

Freida neuriede bij zichzelf terwijl ze zich over de glanzende koperplaat boog, die haar gezicht deed baden in een roze gloed. Haar lichtblauwe ogen, de kleur van heldere winterluchten, waren half dichtgeknepen van concentratie. Een lok blond haar ontsnapte uit het effen linnen mutsje dat ze droeg en ze streek hem weg met de rug van haar hand.

Ze werkte aan iets heel gedetailleerds en verfijnds, maar ze wist dat ze goed genoeg was in haar werk om het recht te doen. Anders had haar mentor en verre neef – Abraham Ortelius – haar niet gevraagd om voor hem een kaart te graveren van de route die de zijde en de specerijen, de planten en fossielen die hij naar Londen importeerde aflegden door Europa. Ze had al eens aan iets soortgelijks gewerkt in zijn atelier in Antwerpen. En nu was ze hier in Londen in haar eigen atelier, waar ze zelf naam aan het maken was als bekwaam cartograaf. En dat was een rol die nog geen enkele andere vrouw voor haar had gehad.

Ze wist niet of ze de vaardigheden die ze bezat had geërfd, of ze haar via haar vader in het bloed zaten, of dat het gewoon kwam doordat ze was opgegroeid in Abrahams atelier en ze daar had geholpen met eenvoudige taken en ondertussen alles goed in de gaten had gehouden. Ze was ook altijd op haar hoede, de oren gespits, klaar

om te vluchten en zich te verstoppen als ze geluiden of geschreeuw op straat hoorde. Haar neef noemde haar een bang konijn, naar de diertjes die van het pad af renden als ze op het platteland rond hun huis wandelden. Maar ze kon er niets aan doen dat ze zo was.

Ze had aandachtig toegekeken hoe de hardwerkende vrouwen de kaarten inkleurden nadat de mannen ze gegraveerd hadden, had urenlang pal naast Abrahams zuster Ursula gestaan, die al die jaren geleden naar Amsterdam was gekomen om haar te redden en haar op te halen bij de familie bij wie ze had gelogeed om haar mee te nemen naar Antwerpen. Freida begon zelf met inkleuren toen ze twaalf was, maar haar aandacht werd steeds getrokken door het graveerproces en vaak glipte ze weg van haar werk om te kijken hoe de kaarten op de koperplaten verder en verder werden uitgebreid voordat ze op perkament werden afgedrukt en aan de inkleurders werden doorgegeven om het werk af te maken. Sommige van de kaarten die ze maakten werden vervolgens samengebonden tot Ortelius' inmiddels beroemde atlas *Theatrum Orbis Terrarum. Het theater van de wereld*. Alles wat ze wist had ze in de eerste plaats van haar vader geleerd, en daarna in Ortelius' atelier naast de meester, maar ze had niet geleerd om in zichzelf te geloven of de mensen om haar heen te vertrouwen, op haar naaste familie na. Het had vele jaren geduurd voordat ze kon geloven dat het gevaar waarvoor ze was gevlucht nu ver weg was en dat de gevechten zich waarschijnlijk niet tot Antwerpen zouden uitstrekken; toen pas durfde ze haar schild te laten zakken.

Er trok een sombere schaduw over haar gezicht toen ze eraan terugdacht, maar toen keek ze omlaag en glimlachte naar de baby die in een gevlochten biezen mandje aan haar voeten lag. Uiteindelijk was Antwerpen toch niet zo veilig gebleken als ze had gehoopt en was ze weer gevlucht, dit keer naar Londen, onder de bescherming van een protestantse Engelse koningin. Ze had een dappere echtgenoot en een zoontje van drie maanden dat naast haar lag te slapen, met zijn lange wimpers rustend op zijn blozende wangetjes. Zijn

bolletje was bedekt met zacht, pluizig blond dons en ze drukte haar hand tegen haar hart, dat pijn deed van de liefde die ze voor hem voelde. De kleine Jacob en haar man Willem waren nu haar wereld, maar ze kon de brok in haar keel niet wegstrijken als ze dacht aan hoe kwetsbaar hun bestaan was. Ze deed ontzettend haar best om de donkere gedachten uit te bannen, de zorgen die haar sinds de dood van haar ouders hadden achtervolgd en die ze nooit helemaal van zich af kon schudden.

Ze stortte zich weer op haar werk en probeerde zoveel mogelijk af te krijgen zolang Jacob sliep, hoewel haar blik telkens zijn kant op gleed om te controleren of alles goed met hem was. Hij lag in een straal licht die door de ruiten naar binnen scheen, omdat de luiken wijd openstonden. De rest van de kleine ruimte was onberispelijk schoon en werd elke ochtend door Freida zelf aangeveegd. Haar neef had haar altijd op het belang van een opgeruimde werkruimte gewezen, en de as en het stof van het vuur in de kleine stenen open haard maakten een dagelijkse schrobbeurt noodzakelijk. Freida had haar graveerezel naast het raam gezet om optimaal gebruik te maken van het beschikbare daglicht, dat in de winter vaak niet veel was.

Het huis waarin ze nu woonde was heel anders dan het atelier met woonhuis erboven waarin ze was geboren. Inmiddels was ze een getrouwde vrouw die in de grote stad Londen woonde. Hun woning, met daarachter een binnenplaats, stallen en een flinke tuin, had een gevel van drie horizontale rijen eikenhouten balken, zilverkleurig gebleekt door de zon en de regen. Tussen de balken waren in een visgraatmotief smalle donkerrode bakstenen aangebracht, en er was een overstek langs de bovenste verdieping dat de smalle, kronkelige straat in stak. De voordeur, in het midden van de gevel, werd bekroond door een erkerraam, waarvan de ruitjes rood, geel en blauw gekleurd waren. Het was een huis om trots op te zijn.

Ze liet haar hand over het ribbelige weefsel van haar japon glijden en voelde het oneffen oppervlak onder haar vingertoppen, voordat

ze zich omdraaide om over de koele koperen plaat op de standaard voor haar te strijken. De vaardigheden die ze had meegebracht waren haar goed van pas gekomen, zodat ze het comfortabele leven van de koopmansklasse konden leiden.

Achter in de ruimte was een dikke eikenhouten deur die meteen op de straat uitkwam, en ze schrok op van luid geschreeuw, gevolgd door het gegil van een vrouw. Ergens klonk het geluid van hout dat versplinterde onder een bijl of een hamer, en het lawaai werd nog veel luider.

Onmiddellijk brak ze haar kalme gemijmer af, en haar hart begon te bonzen terwijl haar ademhaling versnelde. Zweetdruppels prikten in haar gezicht en haar oksels werden klam, waardoor haar linnen jurk aan haar huid plakte. Ze liet het gereedschap waarmee ze bezig was vallen en pakte Jacobs mand op. Hij murmelde in zijn slaap en ze hield de mand dicht tegen zich aan, want ze wilde niet dat hij wakker zou worden en iemand op hun aanwezigheid zou wijzen. Snel verborg ze hem achter een kast en een kabinet in de hoek van de kamer. Daarin bewaarde ze de materialen die ze nodig had voor haar werk, en ze was blij dat die daar stonden. Ze controleerde of de houten tralies voor beide deuren in de kamer naar beneden gelaten waren en sloot snel de luiken van het raam, waardoor de kamer ineens in duisternis werd gedompeld – er drongen alleen nog heel fijne straaltjes zonlicht door langs de randen, waar het hout niet goed paste. Ze hoopte maar dat een soldaat geen hefboom bij de hand had om ze open te wrikken.

Terwijl ze neerhurkte in het donker, haar hoofd tegen haar knieën gedrukt, sloot ze haar ogen en legde haar handen voor haar gezicht, terwijl ze met prevelende lippen woordloos begon te bidden.

Hoofdstuk 3

Juni 2022

De zon probeerde langs de rand van Robyns gordijnen de kamer in te kruipen, al zei haar horloge dat het pas vijf uur was. Buiten het raam hoorde ze het schrille gekrijs van meeuwen die naar elkaar riepen. Het vertrouwde geluid bracht heel even een van haar gelukkigste herinneringen naar boven en in plaats van die weg te duwen achter de muur die ze in haar hoofd had opgetrokken, liet ze hem zich ontvouwen terwijl ze die dag weer voor zich zag. Hij was precies zo begonnen als vandaag: vroeg wakker worden met zonneschijn en geen minuut willen verspillen. De volgende dag zou Nate vertrekken om zich voor te bereiden op een wedstrijd, en toen ze zich in bed naar hem omdraaide, zag ze dat hij ook al wakker was, zijn haar warrig en zijn slaperige gezicht naar haar lachend.

‘Laten we er een dagje tussenuit knippen,’ had hij voorgesteld. ‘Naar de kust.’

Binnen een uur waren ze op weg naar Brighton, luid meezingend met de autoradio en lachend om het gevoel van vrijheid. Eenmaal aangekomen hadden ze door de straatjes gezworven en etalages bekeken, hun vingers met elkaar verstrengeld, en telkens als hun ogen elkaar ontmoetten een snelle kus. Ze waren getrouwd, maar het voelde alsof ze nog maar net bij elkaar waren – die siddering van kersverse liefde.

Uiteindelijk hadden ze fish-and-chips gekocht, die ze meenamen naar het kiezelstrand, waar ze meteen gezelschap kregen van tientallen meeuwen. Rauw gekrijs vulde de lucht, maar niets kon hun dag bederven, en ze hadden gelachen toen ze omringd werden door de vogels die langzaam dichterbij kwamen. De scherpe smaak van het zout en de azijn op haar tong, de hete frietjes die haar mond brandden – elk moment van die dag stond in haar geheugen gegrift. Ze waren vaak ergens aan de kust als Nate een wedstrijd begon of eindigde, maar het was nergens zoals in Brighton. Een dag vol gelach, even helder als het zonlicht dat van het dak van het paviljoen straalde. De huid van haar gezicht voelde strak en warm van de zon toen ze aan het eind van de dag naar huis reden, de gestreepte lucht boven hen in brand door de ondergaande zon.

Robyn wist dat ze nu toch niet meer zou slapen. Haar dag was begonnen. Ze stond op, trok haar legging, hemdje en hardloopschoenen aan en liep stilletjes het appartement uit. Er was genoeg tijd om naar de Warren te rennen, het landschapspark aan de rand van de stad dat naar de rivier leidde. Daar zou ze onder hun boom gaan zitten, de plek die zo speciaal was voor Nate en haar en waar ze zich het dichtst bij hem voelde. De plek waar ze altijd naartoe wandelden als ze naar haar ouderlijk huis gingen.

Het was nog te vroeg voor toeristen, maar de stad was al aan het ontwaken: er reden bestelwagens door de straten en een straatveger maakte ze langzaam schoon voordat de nieuwe hordes mensen arriveerden. Ze begon gestaag te rennen, maar toen ze het park bereikte, verlengde ze haar pas en voelde ze de koele ochtendlucht in haar longen en langs haar gezicht strelen. Ze voelde dat ze leefde, maar zonder vreugde. Hoe kon er vreugde zijn zonder Nate?

Toen ze bij hun boom aankwam, hield ze zich er met één hand aan vast, terwijl ze zich vooroverboog en wachtte tot haar ademhaling vertraagde voordat ze in kleermakerszit tegen de stam geleund ging zitten. Ze had gehoopt dat het hardlopen haar zou kalmeren,

maar de gedachten die haar net nog hadden geplaagd waren er nog steeds. Ze lieten haar nooit met rust.

De grond was droog, en ze rook dat om haar heen de planten en struiken al opwarmden in de vroege zon, groen en vruchtbaar. Naast zich hoorde ze een plons toen een of ander dier in de rivier verdween, en een stel eenden dat ze had gestoord snaterde boos. Nate zei altijd dat dit zijn lievelingsplek in Hay was. Hij genoot van de rust van de bomen, terwijl het water toch vlakbij was. En water was iets dat altijd aan hem trok. Maar in deze tijd van het jaar was hij hier bijna nooit geweest. Het bladerdak boven haar had zich gesloten tot een groene kathedraal van bladeren, waardoor kleine straaltjes zonlicht naar binnen filterden als door de gebrandschilderde ramen van een kerk. Nate en zij kwamen hier meestal in de herfst, en omdat Nate een groot kind was, sprong en danste hij dan door de stapels dorre bladeren en schopte ze de lucht in.

Hun boom was een linde, met hartvormige bladeren; Nate plukte er altijd eentje van de boom om aan haar te geven. Toen ze de boom pas hadden gevonden, had hij op zijn telefoon gekeken en haar verteld dat de lindeboom een symbool was van vruchtbaarheid en dat ze dus verzekerd waren van een groot gezin nu ze hem hadden gevonden. Er was alleen geen groot gezin gekomen. Haar hart deed pijn van de leegte vanbinnen. Maar dit was in elk geval wel de plek waar ze zich dicht bij Nate voelde, want ze had geen graf dat ze kon bezoeken. Hun huis – het appartement in Londen – was niets meer geweest dan een plek om te slapen en ze was er vaak alleen, maar hier waren ze altijd samen. Tot die dag dat haar wereld geïmplodeerd was. De dag waarop ze te horen had gekregen dat Nate vermist werd, dat zijn zeilboot leeg was aangetroffen in de Zuidelijke IJszee. Twee van zijn teamofficials waren naar hun appartement gekomen om haar het nieuws te brengen. Ze begreep maar niet waarom ze allebei tranen in hun ogen hadden gehad toen ze het uitlegden, want die van haar bleven droog. Omdat de enormiteit van wat ze zeiden niet tot haar doordrong.